

יש מהראשונים שקראו לחלזון 'תולעת' (ערש"י סנהדרין צא. ועוד. ע"ע פירוש המשנה לרמב"ם כלים יב,א).
בדורות האחרונים הועלו מספר השערות באשר לזהות החלזון, ויש שנהגו בצביעת התכלת למעשה.

דף מד

- עז. א. טלית שאולה, האם חייבת בציצית?
ב. בית שאינו שלו, האם חייב במזוזה?
ג. תפלין של יד ושל ראש, האם מעכבות זו את זו?
- א. אמר רב יהודה: טלית שאולה, כל שלשים יום פטורה מן הציצית. מיכן ואילך חייבת.
א. מדאורייתא פטורה לגמרי, שנאמר כסותך, וחכמים חייבו לאחר שלשים לפי שנראית כשלו (עפ"י תוס' ועוד).
ב. המטיל ציצית עד שלשים יום ומברך – לא הפסיד, ויכול לצאת בה לרשות הרבים בשבת (עפ"י אחרונים, מובאים במשנ"ב יד,ג). ובכף החיים (יד,ד. וע"ש יא,כג וצ"ע) נקט על פי השלחן-ערוך שאין לברך עליה [ובטלית המיוחדת למצוה יש יותר סברא לברך, שודאי השאילו לצורך כן, בדומה למשאל טלית מצויצת. ע' ערוה"ש יד,ח ט].
- ב. הדר בפונדק; כל שלשים יום פטור מן המזוזה. מיכן ואילך חייב.
השוכר בית; בחו"ל כל שלשים יום פטור. מיכן ואילך חייב. בארץ ישראל – עושה מזוזה לאלתר משום ישוב ארץ ישראל.
א. התוס' נסתפק האם הדר בית שאינו שלו פטור ממזוזה מדאורייתא אפילו לאחר שלשים, או שמא חייב, ורק עד שלשים פטור משום שאינו 'בית דירה' שלו.
ב. נחלקו הפוסקים כששוכר בית ליותר משלשים יום, האם קובע מזוזה מיד אם לאו (ע' פ"ת יד,ג).
ג. תפלה של יד אינה מעכבת של ראש, ולא של ראש את של יד. בין שיש לו שתיהן בין שאין לו אלא אחת.

- עח. א. מנחת נסכים והנסכים – מה מהם קרב ראשון? האם הם מעכבים זה את זה?
ב. האם יש חילוק בין מנחת נסכים הבאה עם הזבח לזו הבאה בפני עצמה?
- א. מנחת נסכים הבאה עם הזבח, הריהי קרבה לאחרינו ולאחריה קרבים הנסכים (עלה ומנחה).
מנחת נסכים הבאה בפני עצמה, כגון שהביא זבח לבדו ולאחר זמן הביא מנחת נסכים, לדברי חכמים הריהי קרבה לפני הנסכים, שיש להשוותה למנחה הבאה עם הזבח. ולדעת רבי הנסכים קרבים קודם, שהם עדיפים לפי שנאמרת עליהם שירה.
א. מסתבר שזה דוקא בקרבנות ציבור, אבל מנחת נסכים של היחיד הבאה בפני עצמה, אפילו לרבי המנחה קודמת, שהרי לא מצינו אצל יחיד שירה בנסכים, אפילו באים עם הזבח (זבח תודה).
ב. מהרמב"ם (תמידין טו,יא. ע"ש במפרשים. וע"ע זבח תודה; ברכת מרדכי ח"א כח) מבואר שהלכה כרבנן.

- ב. כמה חילוקים יש בין מנחת נסכים הבאה עם הזבח לבאה בפני עצמה; –
 לענין סדר ההקרבה לדעת רבי, וכנ"ל.
 לענין הקרבה בלילה; מנחת נסכים הבאה בפני עצמה אפשר להקריבה בלילה (מנחתם ונסכיהם – אפילו בלילה. עפ"י תמורה יד: ערש"י ותוס').
 וכן לענין שירה, נסתפקו (בערכין יב.). האם מנחת נסכים הבאה בפני עצמה, נאמרת שירה עליה (כזו הבאה עם הזבח) אם לאו.

דפים מד – מה

- עט. אלו מהדברים דלהלן מעכבים זה את זה ואלו אינם מעכבים?
 א. קרבנות המוספים של חג הסיכות (ושל פסח).
 ב. מוספי ראש חדש.
 ג. מוספי עצרת.
 ד. הקרבנות הבאים עם הלחם בעצרת.
 ה. מוספי עצרת (האמורים בחומש הפקודים) והקרבנות הבאים עם הלחם (בתורת כהנים) – האם מעכבים אלו את אלו.
 ו. קרבנות העולה והחטאת הבאים עם הלחם (שבעת כבשים, פר ושני אילים, ושעיר) – והלחם.
 ז. שני כבשי שלמים והלחם.
 א. מוספי החג – כולם מעכבים זה את זה (כמשפט; כמשפטם. וביום הראשון נאמר יהיו. תוס').
 כן פשט הסוגיא כדעת והראב"ד. ואולם מדברי הרמב"ם (תמידין ח) משמע שהמוספים אינם מעכבים זה את זה (בבאור הסוגיא לשיטתו, ע' בחזו"א לג, יט. וע"ע זבח תודה).
 [לדעת ר' יהודה (בסוכה מז) פרי החג אינם מעכבים זה את זה, לפי שמתמעטים והולכים. וחכמים שם חלקו על דבריו].
- מוספי הפסח אינם מעכבים אלו את אלו, שאפילו נמצאת רק בהמה אחת – קרבה. ואולם אם כולם מצויים – מעכבים (תוס' עפ"י ספרי. וכ"ה ברש"י ביחזקאל).
- ב-ג. מוספי ראש חדש אינם מעכבים אלו את אלו, שאפילו לא נמצא אלא קרבן אחד – קרב. ומכל מקום ככל שניתן לחזר להביא יותר – מחזירים. אם מצויים כולם, הריהם מעכבים זה את זה. וכן הדין למוספי עצרת.
 נראה שהוא הדין לשאר המוספים, כגון בר"ה ויוהכ"פ (עתוס'). וכפשט המשנה להלן מט. 'זלא המוספין מעכבין זא"ז').
 ומוספי שמיני עצרת, נראה ששויים למוספי החג שכתוב בהם כמשפט (זבח תודה. וצ"ע בלשון התוס' ד"ה אלא).
 אם אין אפשרות להביא את כל המוספים עם נסכיהם אלא או את כולם ללא נסכים או את חלקם עם נסכיהם, לדעת חכמים (דמתני'). וכן אפשר לפרש בדעת תנא דברייתא. עפ"י תוס', קרבים כולם ללא נסכים. ולדברי רבי שמעון – יביא אפילו רק פר אחד ונסכים.
 אם אין לו אפשרות אלא או המוספים כולם ללא תמיד של בין הערבים, או תמיד – צ"ע. עתוס'.

ד. הקרבנות הבאים בעצרת, האמורים בתורת כהנים (בסדר 'אמור אל הכהנים'), מעכבים אלו את אלו (יהיו עלה).

אמנם בגמרא אין מפורש אלא לגבי שני האילים שמעכבים זה את זה, אך התוס' (בד"ה אלא דר"ה) כתבו שהוא הדין לכבשים.

ואולם מדברי הכס"מ בפירוש דברי הרמב"ם (תמידין ת, יט) נראה שרק האילים מעכבים, אבל שבעת הכבשים אינם מעכבים זה את זה (וע' גם בחו"א לג, יט).

ה. המוספים שבחומש הפקודים והקרבנות האמורים בתורת כהנים – אינם מעכבים אלו את אלו (כפי שפרשה הגמרא דברי המשנה 'האילים... אין מעכבים זא"ז').

ו. הפר והאילים והכבשים והשעיר אינם מעכבים את הלחם ולא הלחם מעכבם. [אבל הקרבנות עצמם מעכבים אלו את אלו, כאמור. וכן שתי הלחם מעכבים אחד את השני, כדתנן לעיל כו.].

ז. לדברי רבי עקיבא, הלחם מעכב את הכבשים, שאם אין לחם אין קרבים כבשים, ואין הכבשים מעכבים את הלחם, שאם אין כבשים קרב הלחם לבדו (יהיו – אלחם קאי. ולרבא מו:). שתי הלחם הוקשו לביכורים שנאמר ממושבתיכם תביאו לחם... בכורים לה' – מה ביכורים באים בפני עצמם אף לחם).

ואם יש כבשים ולא הביאו אלא הלחם לבדו – ע' שפ"א מו:

לדברי רבי שמעון בן ננס, וכן דעת רבי שמעון (בן יוחאי) – הכבשים מעכבים את הלחם (יהיו – אכבשים) והלחם אינו מעכב את הכבשים. [לבן ננס, הטעם הוא שכן מצינו במדבר שקרבו כבשים ללא לחם. ולר"ש – מפני שהכבשים מתירים את עצמם. לא כן הלחם, אין מי שיתירנו].

הרמב"ם (תמידין ת, טו) פסק כר' עקיבא (ע' הטעם בכס"מ, ובחו"א לב, ד), והראב"ד פסק כר"ש.

דף מה

- פ. א. אלו דברים בספר יחזקאל נראים כסותרים לדברי תורה, וכיצד פרשום חכמים?
ב. האם קרבו קרבנות מילואים בבנין בית שני כדרך שקרבו בימי משה?
ג. מה כוונת הכתוב ביחזקאל ואיפה לפר ואיפה לאיל ולכבשים כאשר תשיג ידו ושמן הזן לאיפה?
ד. האם הקריבו ישראל במדבר את הקרבנות דלהלן? שתי הלחם; שני כבשי עצרת; שאר קרבנות העצרת האמורים בתורת כהנים; מוספי העצרת.

א. וביום החדש פר בן בקר תמימים וששת כבשים ואיל... – ואילו בתורה נאמר בקרבנות ראש חדש שני פרים ושבעת כבשים. ודרשו ללמד שאם לא מצא שני פרים – מביא אחד, וכן בכבשים – מביא ששה, ואפילו כבש אחד מביא, ככתוב שם ולכבשים כאשר תשיג ידו. אלא שכל שאפשר מחזירים אחר כמה שיותר גם אם אין מצויים כולם.

בראשון באחד לחדש תקח פר בן בקר תמימים וחטאת את המקדש – והלא פר ראש חדש עולה הוא ולא חטאת. ופרש רב אשי, וכן הביאו מרבי יוסי בברייתא, שקרבן מילואים הוא זה, פר לחטאת. וכל נבלה וטרפה מן העוף ומן הבהמה לא יאכלו הכהנים – הא ישראל אוכלים?! – פרש רבינא: הואיל והותרו הכהנים באכילת מלוקה בקרבן העוף, הוצרך הכתוב להזהירם שלא יבואו ללמוד התר (בטעות. תוס') באכילת נבלה וטרפה.